

KOCIEWIE

czeka na Ciebie

Numer 8(126) / 2015 28 września 2015r.
Egzemplarz bezpłatny ISSN 2392-2605

**Powiat Starogardzki
ma Konserwatora Zabytków**

**Fundacja Szpitala św. Jana laureatem
konkursu grantowego**

Święto Grzyba u Lasaków w Osiecznej

IX Plener Twórców Ludowych w Bytoni

Powiat Starogardzki ma Konserwatora Zabytków

Ponad pół roku trwały rozmowy i prace przygotowawcze, które w ostateczności doprowadziły do podpisania w dniu 10 sierpnia 2015 r. porozumienia pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Powiatem Starogardzkim

muszą wyjeżdżać do Gdańska w celu dokonywania uzgodnień warunków budowy i nadzoru inwestorskiego z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków"... uzasadnia Starosta Starogardzki – Leszek Burczyk. Oczekiwany przez długie lata urząd Konserwatora Zabytków z siedzibą w Starogardzie Gdańskim będzie znacznym udogodnieniem dla inwestorów, którzy będą mogli uzyskać pozwolenia na budowę i uzgadniać wszelkie sprawy dotyczące ingerencji w obiekty zabytkowe na miejscu, bez konieczności uciążliwych i czasochłonnych wyjazdów do Gdańska. Równolegle przygotowywane jest porozumienie z Gminą Miejską Starogard Gdański w sprawie partycypacji kosztów utrzymania stanowiska Konserwatora Zabytków Powiatu Starogardzkiego ze względu na przewidywany zakres spraw związanych z ochroną zabytków w największym ośrodku miejskim Powiatu Starogardzkiego.

Red.

Wicewojewoda Pomorski Michał Owczarczak i Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków Dariusz Chmielewski podczas wizyty na terenie Powiatu Starogardzkiego rozmawiali o zabytkach Starogardu i Skarszew.

w sprawie prowadzenia spraw z zakresu właściwości Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora zabytków w Gdańsku przez Powiat Starogardzki. Na podstawie tego porozumienia podjęto procedurę konkursową, której celem było wyłonienie kandydata na stanowisko Konserwatora Zabytków Powiatu Starogardzkiego. W wyniku postępowania konkursowego powołano na to stanowisko Tadeusza Kuć - architekta ze Starogardu Gdańskiego. ....Powiat Starogardzki jest jednym z największych powiatów ziemskich województwa pomorskiego, na którego terenie znajduje się wiele obiektów zabytkowych. Trzy spośród czterech miast naszego powiatu może poszczycić się wielowiekową historią. Starogard Gdański i Skarszewy, to stare miasta lokowane w średniowieczu przez zakony Joannitów i Krzyżaków. Skórcz, chociaż miastem jest od 1934 roku, to jednak jego historia sięga daleko poza wieki średnie, kiedy za czasów rzymskich przez osadę przebiegał szlak bursztynowy. Do dzisiaj Skórcz posiada czytelnie zachowany średniowieczny układ ulic starego miasta. Te i wiele innych przesłanek skłoniło Zarząd Powiatu Starogardzkiego do podjęcia działań w sprawie utworzenia stanowiska Konserwatora Zabytków Powiatu Starogardzkiego. Jest to również odpowiedź na liczne petycje środowisk architektów i budowlanców, którzy niejednokrotnie

Dyżury Radnych RPS

Uprzejmie informujemy wszystkich zainteresowanych, że pod numerem tel. 58/536 83 61 można umówić się na spotkanie z Radnymi Klubu Platformy Obywatelskiej.

natomiast

Radni Stowarzyszenia Nasz Starogard pełnią dyżury w każdą, drugą środę miesiąca w godzinach 17.00 - 18.30 w biurze przy ul. Rynek 25 (III p. nad bankiem Millenium).

Egzemplarz bezpłatny, nakład 3000 egz., ISSN 1898-5386

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim ul. Kościuszki 17, 83-200 Starogard Gdański

Redaktor naczelny: Tomasz Wiczyński. Redakcja: Wiesław Warchoń, Krzysztof Powierza, Stefan Galiński.

Kontakt z Redakcją: biuletyn@powiatstarogard.pl, tel. 58-767-36-00

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania otrzymanych tekstów. Druk: Zakłady Graficzne - Tczew

Na okładce: Obchody 76 Rocznic Mordu w Lesie Szpegowskim.

Mieszkańcy Kociewia złożyli hołd zamordowanym w Szpęgawsku

W kolejną - 76 rocznicę mordu w Lesie Szpęgawskim mieszkańcy Kociewia wraz z przedstawicielami władz samorządowych miast, gmin i powiatów starogardzkiego i tczewskiego, posłów ziemi pomorskiej, organizacji kombatanckich, stowarzyszeń i młodzieży szkolnej w asyście zgromadzonych kapłanów w dniu 27 września złożyli hołd wszystkim pomordowanym na Ziemi Kociewskiej w czasie II Wojny Światowej. Uroczystości roz-

było!"... i dalej: ... Pomimo upływu dziesiątek, lat szpęgawska nekropolia leśna przyzywa w to miejsce nie tylko najbliższe rodziny ofiar, ale też każdego, komu tamta zbrodnia nie pozwala zapomnieć o tragedii naszych rodaków. Nie powinno być nikogo, kto nie zna bolesnej hi-

Ceremonia złożenia wiązanek i kwiatów pod Pomnikiem Ofiar Mordu w Szpęgawsku. Kwiaty złożyli m.in. Starosta Starogardzki, Prezydent Miasta wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Starogard Gdański oraz Wójt Gminy Starogard Gdański.

poczęto odśpiewaniem Mazurka Dąbrowskiego przy akompaniamencie Orkiestry Dętej z Pelplina pod batutą Tadeusza Negowskiego. W dalszej części Sekretarz Towarzystwa Miłośników Ziemi Kociewskiej - Ryszard Szwoch w swoim tradycyjnym przemówieniu przypomniał zebranych okoliczności okropieństw pierwszych miesięcy II Wojny Światowej i bestialskich mordów w Lesie Szpęgawskim i wielu innych miejscach Kociewia i Pomorza, które zostały naznaczone męczeńską krwią niewinnych ofiar hitlerowskich oprawców. Przesłanie zawarte w słowach Ryszarda Szwocha jak w soczewce skupiało myśli i refleksje wszystkich zebranych: ..." Jesienne popołudnie wrześniowe i ta sceneria leśna to już od dawna wzruszająca okoliczność, aby pamięcią wracać do historii tego miejsca – do Szpęgawskiej Golgoty – jak zwykło się nazywać ten szczególny cmentarz leśny. Od 76 lat naznaczony piętnem zbrodni na miejscowej ludności Kociewia i Pomorza, przyzywa nas w gęszcz tutejszych grobów i jak zawsze porusza szczególną wymową tamtych wydarzeń z ponurego czasu wojny i okupacji. Tak jest i dziś. Kolejny raz wsłuchujemy się w echo szpęgawskiej tragedii i usiłujemy pojąć ów dramat, jaki w tym miejscu rozegrał się wówczas – także w czas niedowierzania, iż „ludzie ludziom zgotowali ten los”. A jednak to się stało. Wtedy, tutaj i za sprawą również tutejszych. Tak

historii tego miejsca poświęconego krwią tysięcy niewinnie pomordowanych. Tutaj przechodzi się naocznie lekcję historii, która przenika do serca i budzi refleksję nad naszą przeszłością. To jest obowiązek i powinność każdego pokolenia, gdyż ofiara poniesiona za polskość staje się zobowiązaniem dla wszystkich, którym nie jest obca więź z dziejami narodu, z jego etosem patriotycznym i moralnym, za co tak obficie Polacy oddawali życie”.

Materialnym wyrazem hołdu pomordowanym w tym miejscu Pamięci Narodowej była ceremonia złożenia wieńców, wiązanek i kwiatów pod Pomnikiem Ofiar Mordu w Lesie Szpęgawskim. Kwiaty złożyły liczne delegacje władz samorządowych, w tym m.in. : Starosta Starogardzki,

dokończenie na str. 7

Co dalej ze Starogardzkimi Młynami

Starogardzkie Młyny zbudowane pod koniec XIX wieku przez Franciszka Wiecherta to jeden z najważniejszych przykładów zabytkowej zabudowy, świadczącej o dawnej świetności przemysłowej tego miasta. Tradycje młynarskie grodu nad Wierzycą sięgają końca XIII wieku, gdzie właśnie w tym miejscu prawdopodobnie stał wówczas młyn wodny. Pożar tego kompleksu w maju 2013 r., który doprowadził do bezpowrotnej utraty głównego kompleksu zabudowań dziewiętnastowiecznego młyna poruszył opinię nie tylko mieszkańców Starogardu Gdańskiego ale również odbił się szerokim echem w ogólnopolskich mediach. Obecne ruiny zdają się mówić same za siebie, uświadamiając nam wszystkim jak ważnym jest zachowanie i ratowanie własnego dziedzictwa kulturowego, które jest materialnym dowodem naszej tożsamości. Smutna historia tego zabytku nie jest przykładem odosobnionym. Los wielu zabytkowych obiektów w Polsce wydaje się być przesądzony z powodu niewystarczającej opieki właściciela lub nawet jego świadomego działania, zmierzającego do „naturalnego rozwiązania problemu”. Najczęściej jednak głównym powodem jest brak środków finansowych na drogie remonty i rewitalizację zabytków uwzględniających wymogi konserwatorskie. Choć

mamy w Polsce ogrom przypadków pozytywnych, gdzie wykorzystując środki unijne odbudowuje się i adaptuje zabytki poprzez nadanie im nowych funkcji, to jednak nadal istnieć będzie spora grupa cennych obiektów zabytkowych, które nie będą miały tyle szczęścia. Możemy mieć jedynie nadzieję, że starogardzkie młyny nie podzielą losu tej drugiej kategorii zabytków. Pozytywnym aspektem katastrofy budowlanej młynów Wiecherta – jeśli można w ogóle mówić w tym kontekście o jakichkolwiek pozytywnych aspektach – jest stałe zainteresowanie losami starogardzkich młynów, które nie ustaje, a wręcz można powiedzieć, że zatacza coraz szersze kręgi. Paradoksalnie los tego zabytku zwrócił uwagę wielu mieszkańców miasta na problematykę ochrony zabytków, podnosząc tym samym świadomość tego jak ważne są zabytki w kreowaniu współczesnego wizerunku miasta, co bezpośrednio wpływa na jego atrakcyjność turystyczną ale również podnosi jakość życia jego mieszkańców. Dzięki akcji internetowej pn. „Co dalej ze starogardzkimi młynami”, której inicjatorami jest grupa miłośników Starogardu Gdańskiego powołano do życia nowe stowarzyszenie Starogard 2030. Jego celem jest ratowanie nie tylko tego zabytku ale zwrócenie uwagi szerszej opinii publicznej na problematykę ochrony zabytków. W dniu 3 września br. na zaproszenie Starosty Starogardzkiego – Leszka Burczyka i Członka Zarządu Patryka Gabriela w siedzibie Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim odbyło się spotkanie przedstawicieli Stowarzyszenia Starogard 2030 w obecności Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku – Dariusza Chmielewskiego i Wicewojewody Po-

morskiego Michała Owczarczaka, którzy tego dnia wizytowali Powiat Starogardzki. Podczas spotkania została omówiona obecna sytuacja starogardzkich młynów i przedstawione zostało stanowisko Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który wszczął już

Inicjatorzy akcji pn. „Co dalej ze starogardzkimi młynami” ze stowarzyszenia Starogard 2030 spotkali się z członkami Zarządu Powiatu Starogardzkiego, Wicewojewodą Pomorskim i Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku.

postępowanie z urzędu aby wpisać zachowane elementy młynów Wiecherta do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Pozwoli to uratować zachowane elementy budowli nie blokując jednocześnie w przyszłości możliwości powstania na tym terenie inwestycji uwzględniającej historyczną substancję zabytkową. Tego samego dnia Wicewojewoda Pomorski i Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku złożyli wizytę również w Skarszewach, gdzie gości przyjął Burmistrz Jacek Pauli. Podczas spotkania i wizji lokalnej murów obronnych omówiono szerszy projekt rewitalizacji miasta planowany przez obecne władze Skarszew, który ma uatrakcyjnić miasto pod względem turystycznym. Jak stwierdził Wicewojewoda Pomorski gród nad Wietcisą ma pod tym względem bardzo duży potencjał, a pomysły wchodzące w zakres projektu rewitalizacji zasługują na realizacji. Wszystko jednak zależy od skuteczności władz miasta w pozyskaniu środków zewnętrznych na ten cel.

Red.

Fundacja Szpitala św. Jana laureatem konkursu grantowego

W dniu 14 września w Warszawie odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie I Finału Konkursu Grantowego pn. „Bezpiecznie TU i TAM” ogłoszonego przez Polską Spółkę Gazownictwa. W czołówce nagrodzonych 6 finalistów znalazła się Fundacja Szpitala św. Jana w Starogardzie Gdańskim, której projekt „Czuję, Widzę, Słyszę, Ratuję” – Szkolenia z pierwszej pomocy w świetlicach gminnych na terenie Powiatu Starogardzkiego znalazł uznanie komisji konkursowej. Wręczenie grantów w formie dofinansowania w kwocie 10 tys. złotych na każdy z sześciu zwycięskich projektów odbyło się podczas tej samej uroczystości w Warszawie. W imieniu Fundacji nagrodę odebrali: Magdalena Jankowska – Kierownik Sekcji Marketingu i Komunikacji Społecznej Kociewskiego Centrum Zdrowia w Starogardzie Gdańskim oraz Patryk Gabriel – przedstawiciel Zarządu Powiatu Starogardzkiego jako organu

właścielskiego starogardzkiego szpitala. ...To niewątpliwy sukces – komentuje to wyróżnienie Patryk Gabriel – zauważenie naszego projektu „Czuję, Widzę, Słyszę, Ratuję”, stworzonego przez Magdalenę Jankowską oraz ratowników medycznych Kociewskiego Centrum Zdrowia w Starogardzie Gdańskim – utwierdza nas w przekonaniu, że edukacja społeczna w zakresie pierwszej pomocy jest niezmiernie ważna, potrzebna, a wręcz konieczna. Trzeba wspomnieć, że projekt jest realizowany na terenie Powiatu Starogardzkiego już od dwóch lat. Uczestniczy w nim przede wszystkim młodzież szkół ponadgimnazjalnych. Szacujemy, że w szkoleniach dotychczas udział wzięło ok. 2,5 tysiąca uczestników. Wybór naszego projektu spośród 105 zgłoszonych wniosków konkursowych z terenu całej Polski świadczy o tym, że wybraliśmy właściwy kierunek. Serdecznie gratuluję Fundacji Szpitala św. Jana i autorom projektu. Cieszę się również, że osobiście mogę uczestniczyć w tym przedsięwzięciu od samego początku jego realizacji.

W ramach nagrodzonego projektu przeprowadzone zostaną szkolenia z zakresu pierwszej pomocy w świetlicach wiejskich na terenie Powiatu Starogardzkiego. Program zakłada przeszkolenie ok. 400 osób z terenu 13 gmin naszego powiatu. Celem szkolenia jest nabycie wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej oraz przygotowanie uczestników do samodzielnego udzielania pierwszej pomocy. Szkolenie składać się będzie z zajęć teoretycznych, podczas których przedstawione zostaną najczęstsze czynniki zagrożenia życia, omówione zostaną zasady pierwszej pomocy u osób dorosłych, dzieci i niemowląt. Drugim filarem szkolenia będą zajęcia praktyczne z wykorzystaniem fantomów i defibrylatora. Podczas zajęć podejmowana będzie również tematyka promocji i profilaktyki zdrowotnej. Pierwsza pomoc jest czynnikiem o kluczowym znaczeniu podczas zdarzeń nagłych, zagrażających życiu lub zdrowiu. Umiejętne udzielenie pomocy osobie lub osobom poszkodowanym w zdarzeniu kryzysowym

jest nie tylko obowiązkiem prawnym ale i moralnym ze strony każdej osoby obecnej na miejscu zdarzenia. Wczesne podjęcie resuscytacji krążeniowo – oddechowej przez świadków zdarzenia może podwoić lub nawet potroić szanse przeżycia poszkodowanego (Międzynarodowe Wytyczne do Resuscytacji). Od pierwszej pomocy udzielonej natychmiast przez świadków zdarzenia zależy przeżycie poszkodowanych i dalsze rokowanie w leczeniu. To te pierwsze chwile często decydują o późniejszym stanie pacjenta, gdyż już po 4 – 5 minutach z powodu

Nagrodę w formie grantu w wysokości 10 000 zł odebrali w Warszawie: Magdalena Jankowska z Kociewskiego Centrum Zdrowia oraz Patryk Gabriel - Członek Zarządu Powiatu Starogardzkiego.

braku tlenu następują nieodwracalne zmiany w mózgu, a czas dojazdu zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia to średnio 15 – 20 minut. W razie zatrzymania krążenia w pierwszych 2 – 3 minutach jest jeszcze 40 – 60 % szans na uratowanie człowieka. Dodatkowo w ramach projektu planowane jest nagranie filmu instruktażowego na temat pierwszej pomocy, który będzie stanowił materiał szkoleniowy na potrzeby realizatorów projektu, ale także w przyszłych, realizowanych przez Fundację przedsięwzięciach. Naszym celem jest – wyjaśnienia Magdalena Jankowska - uświadomienie młodzieży, że ich umiejętności mogą ratować ludzkie życie i zdrowie w każdej sytuacji.

Red.

Święto Grzyba u Lasaków w Osiecznej

W sobotnie popołudnie 19 września br. na placu przy Urzędzie Gminy w Osiecznej, odbyła się kolejna edycja Święta Grzyba u Lasaków. Obok Mistrzostw Świata na Kociwciu w Kapele, Święto Grzyba stanowi jedną ze sztandarowych imprez promujących Gminę Osieczna. Tradycyjnie głównym elementem tej imprezy jest konkurs kulinarny rozgrywany w dwóch

Gośćmi honorowymi Święta Grzyba u Lasaków w Osiecznej byli: Senator Andrzej Grzyb, Wiceminister Zdrowia Sławomir Neumann oraz Wicestarosta Starogardzki Kazimierz Chyła.

kategoriach: dla dzieci i dorosłych, gdzie głównym składnikiem dań są dary runa leśnego. Elementem uzupełniającym był Jarmark Kociewski promujący tradycje kulinarne mieszkańców gminy, a więc wyroby tradycyjnej kuchni regionalnej sporządzone według tradycyjnych receptur przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Oprócz kuchni regionalnej na straganach pojawiły się rękodzieła artystyczne i wyroby sztuki ludowej. Na uczestników imprezy czekało mnóstwo atrakcji. Nowością była zabawa na orientację „ZnO Grzybek”, która znalazła duże zainteresowanie wśród dzieci. Nieźle można było się też zabawić na wspólnym treningu ZUMBY, przeprowadzonym przez profesjonalną trenerkę. Wzrok fanów motoryzacji przyciągały zabytkowe samochody, które pojawiły się na wystawie towarzyszącej tegorocznej edycji Święta Grzyba. W tym roku dla najmłodszych przygotowano również „rzeźbienie pod chmurką”, gdzie dzieciaki mogły własnoręcznie pomalować i ozdobić wyrzeźbione ptaszki przez pana Zygmunta Paschilke. Można było także pod okiem Gertrudy Tilsen zrobić racuchy w „żywej kuchni” oraz sprawdzić swoją wiedzę w konkursowych quizach. W międzyczasie na scenie pojawił się kabaret, który zabawiał publiczność. Podczas imprezy można było wziąć udział w loterii fantowej, która jak zwykle cieszyła się wielkim zainteresowaniem. Dla miłośników kuchni regionalnej największą atrakcją była jednak wspomniany wcześniej konkurs kulinarny na najlepszą potrawę z runa leśnego. Specjalnie powołane jury w składzie: Stefan Galiński, Elżbieta Gornowicz,

Grażyna Ormanin oraz Lucyna Herold-Wąs oceniało potrawy przygotowane przez dzieci i dorosłych. Każdy z uczestników przygotował przepyszne i pachnące dania, jednak trzeba było wybrać te najlepsze. Po degustacji każdej z potraw i zażartych dyskusjach jury podjęło ostateczny werdykt wyłaniając laureatów w poszczególnych grupach wiekowych. W kategorii dzieci pierwsze miejsce przyznano Zofii Olszewskiej za „Malinową Pychotkę”, II miejsce zajęła Julia Reszczyńska, która przygotowała „Słodkie grzybki z nutą jagodową”. Na trzecim miejscu uplasował się Damian Pankowski ze swoimi „Grzybowymi Pizzerkami”. W kategorii dorosłych górowały zupy. Pierwsze miejsce zdobyła Małgorzata Machnikowska, której zupa grzybowa była według Jury bezkonkurencyjna. Grażyna Kelbratowska i jej „Kartoflanka z zielonką” uplasowała się na drugim miejscu. Natomiast „Omlet z borowikami” autorstwa Henryki Reszczyńskiej uplasował się na III miejscu. Na laureatów konkursu kulinarnego czekały wspólnie nagrody ufundowane przez Starostwo

Na uczestników imprezy czekało mnóstwo atrakcji. Dzieci i młodzież znakomicie się bawiła podczas tańca Zumba.

Powiatowe w Starogardzie Gdańskim. Po kulinarnych zmaganiach i zakończeniu oficjalnego programu Święta Grzyba wszystkich mieszkańców i uczestników imprezy zaproszono do zabawy tanecznej, która trwała do białego rana. Organizatorzy już dzisiaj zapraszają na kolejną edycję Święta Grzyba u Lasaków za rok.

Red.

dokończenie ze str. 3

Mieszkańcy Kociewia złożyli hołd zamordowanym w Szpęgawsku

Wśród licznych delegacji byli przedstawiciele środowisk kombatanckich oraz osób represjonowanych.

Prezydent Miasta Starogard Gdański i Wójt Gminy Starogard Gdański, przedstawiciele Gminy, Miasta i Powiatu Tczewskiego, Nadleśnictwa Starogard Gdański, Gminy Miejskiej Skarszewy, Pelplin. Wśród składających wiązanki obecni byli również europosłanka Anna Fotyga oraz posłowie i senatorzy m.in. Daniela Chrapkiewicz, Jarosław Sellin, Antoni Szymański. W pozostałej grupie delegacji znaleźli się przedstawiciele środowisk kombatanckich i represjonowanych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i szkół z terenu całego Kociewia.

Punktem kulminacyjnym uroczystości szpęgawskich była Msza Święta

Jak co roku mieszkańcy Kociewia oddają hołd pomordowanym w Szpęgawsku w czasie II Wojny Światowej.

koncelebrowana pod przewodnictwem Ks. Biskupa Seniora Piotra Krupy, w asyście licznie zgromadzonego duchowieństwa – proboszczów starogardzkich i innych kociewskich parafii w intencji wszystkich ofiar pomordowanych na Ziemi Kociewskiej w czasie II Wojny Światowej. Ostatnim elementem niedzielnych obchodów 76 Rocznicy Mordu w Lesie Szpęgawskim był Apel Poległych i wspólnie odśpiewana „Rota” przy akompaniamencie Pelplińskiej Orkiestry Dętej, która zapewniła profesjonalną oprawę muzyczną całej uroczystości.

Red.

IX Plener Artystów Ludowych Pomorza

W dniach 16 – 23 sierpnia br. na terenie Zespołu Szkół Publicznych w Bytoni odbył się IX Plener Artystów Ludowych Pomorza. Uczestniczyło w nim 22 artystów ludowych z terenu Kociewia, Borów Tucholskich, Kaszub i całego Pomorza. Wśród nich byli: malarze i malarki, hafciarki, rzeźbiarze, kamieniarz i metaloplastyk. Edmund Zieliński – wieloletni Prezes Zarządu Oddziału Gdańskiego Stowarzyszenia Twórców Ludowych im dr Longina Malickiego i zarazem uczestnik artystycznego spotkania w Bytoni stwierdził, że: „Plener w Bytoni urasta do znaczącego wydarzenia artystycznego w regionie. Nie jest to działanie sobie a muzom. Każdy plener kończy się konkretnymi efektami, które na stałe wpisują się w dorobek kultury i sztuki ludowej Kociewia. Jest również niesły-

W IX Plenerze Artystów Ludowych Pomorza uczestniczyło łącznie 22 artystów z terenu Kociewia, Borów Tucholskich i Kaszub.

chanie integracyjny. Zyskał uznanie wśród Kaszubów, Borowiaków i Kociewiaków. Słyszałem wiele pochlebnych opinii od uczestniczących Kaszubów, że tak miłej atmosfery nie znajdują na żadnym innym plenerze. W Bytoni czują się po prostu jak w rodzinie”... W ramach pleneru odbyło się szereg imprez towarzyszących m.in. Festyn w Bytoni z okazji odpustu św Rocha, spływ kajakowy Wdą oraz uroczyste odsłonięcie wraz z poświęceniem kilku nowych kapliczek – jako efekt plenerowej pracy rzeźbiarzy. Edmund Zieliński wyrzeźbił św. Józefa do kapliczki w Białachowie i pasyjkę na krzyż przed kościołem w Borzechowie. Św. Franciszka dla Wirt wyrzeźbił Tomasz Bednarczyk ze Starogardu Gdańskiego. Natomiast na skraju Cisa stanęła kapliczka z figurą św. Franciszka, autorstwa Marka Pawelca ze Zblewa. Organizatorzy IX pleneru Artystów Ludowych Pomorza pragną podziękować wszystkim, którzy wsparli finansowo jego organizację.

Dzień Serca w Starogardzie Gdańskim

Starogardzki Rynek w sobotnie przedpołudnie 19 września br. był sceną prozdrowotnej akcji zorganizowanej przez Kociewskie Centrum Zdrowia pn. Dzień Serca. Celem imprezy było upowszechnienie podstawowej wiedzy na temat chorób serca i układu naczyniowego oraz możliwościach ich leczenia. Istotnym elementem akcji była edukacja zdrowotna mieszkańców miasta, która jest jedną z podstawowych form profilaktyki i propagowania zdrowego stylu życia.

W pakiecie bezpłatnych badań profilaktycznych znalazły się m.in.: pomiary ciśnienia tętniczego oraz oznaczenie wieku serca – w ramach kampanii Polpharmy S.A. pn. „Ciśnienie na życie”

Gościem honorowym Starogardzkiego Dnia Serca był prof. dr hab. med. Grzegorz Raczak – Kierownik II Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku, który stwierdził, że choroby serca są jedną z głównych przyczyn zgonów w Polsce i choć ich leczenie jest na dość wysokim poziomie, to zawsze lepiej jest zapobiegać tym chorobom niż je później leczyć. W związku z tym bardzo ważna jest profilaktyka chorób serca, która niestety jest na jeszcze zbyt niskim poziomie w naszym województwie. Dlatego cieszy inicjatywa Kociewskiego Centrum Zdrowia, które po raz kolejny zorganizowało w Starogardzie Gdańskim Dni Serca. Zdecydowanie korzystniejsze jest bowiem zapobieganie tym poważnym chorobom cywilizacyjnym, niż kosztowne i długotrwałe leczenie osób, które na te choroby już zapadły. Tegoroczne obchody Dnia Serca tradycyjnie cieszyły się wielkim zainteresowaniem, co nie po-

winno z resztą nikogo dziwić, bo organizatorzy przygotowali dla mieszkańców bogatą ofertę badań i szereg atrakcji. W pakiecie bezpłatnych badań profilaktycznych znalazły się m.in.: pomiary ciśnienia tętniczego oraz oznaczenie wieku serca – w ramach kampanii Polpharmy S.A. pn. „Ciśnienie na życie”, badanie EKG, pomiary glukozy we krwi, badania spirometryczne – pozwalające ocenić pracę i pojemność płuc, badania densytometryczne – umożliwiające wykrycie osteoporozy we wczesnym etapie jej rozwoju. Na specjalnie przygotowanych stoiskach zorganizowano punkty poradnictwa, gdzie czterech lekarzy kardiologów udzielało wszystkim zainteresowanym porad lekarskich w zakresie profilaktyki chorób układu krążenia. Na innych stoiskach można było zasięgnąć porad dietetyka. W ramach promocji zdrowego odżywiania uczniowie Technikum im. Józefa Hallera w Owidzu częstowali uczestników imprezy warzywno – owocowymi przekąskami i pożywnymi sokami, przygotowywanymi na miejscu ze świeżych warzyw i owoców. Osoby palące mogły zapoznać się z metodami radzenia sobie z nałogiem tytoniowym, dla kobiet ważnym punktem było stoisko, gdzie można było zapoznać się z profilaktyką raka piersi. Podczas Dnia Serca zorganizowano również akcję poboru krwi. Na honorowych dawców krwi czekał specjalnie przygotowany ambulans z ramienia Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa. Dużym zainteresowaniem cieszyła się też szkoła pierwszej pomocy, gdzie ratownicy medyczni przy pomocy fantomów

Nauka niesienia pomocy potrzebującym już od najmłodszych lat jest jednym z ważniejszych celów organizatorów imprezy „Dzień Serca”.

Dopalacze zabijają – nie ma się co łudzić

prezentowali uczestnikom imprezy jak należy prawidłowo przeprowadzić sztuczne oddychanie i przywrócić poszkodowanemu podstawowe funkcje życiowe. Organizatorzy Dnia Serca dodatkowo przygotowali szereg atrakcji,

Gościem Honorowym „Dnia Serca” był prof. dr hab. med. Grzegorz Raczak – Kierownik II Kliniki Kardiologii i Elektroterapii Serca w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku.

które były ofertą dla uczestników aktywnych fizycznie. Jako imprezy towarzyszące odbyły się: marsz nordic walking oraz rajd rowerowy, gdzie każdy otrzymał okolicznościową koszulkę. Dla dzieci i młodzieży przygotowano szereg quizów i konkursów tematycznych z nagrodami oraz zabawy i zajęcia taneczne. Zainteresowanie mieszkańców imprezą przeszło oczekiwania organizatorów. Podczas Dnia Serca wykonano 174 badania EKG oraz ok. 350 pomiarów cukru. Niektórym pacjentom, ze względu na niepokojące zapisy w EKG lub wysokie wartości cukru i ciśnienia zalecono wizytę u lekarza rodzinnego w celu wykonania dodatkowych badań diagnostycznych. Cieszymy się bardzo, że tak wiele osób odwiedziło punkty medyczne. Jeszcze o godzinie 14.00 były spore kolejki do niektórych stoisk, gdzie przeprowadzano badania – stwierdzili organizatorzy. Jak zapowiada Kociewskie Centrum Zdrowia - kolejna edycja Dni Serca odbędzie się za rok.

Red.

Pod takim hasłem Monika Michna z Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Starogardzie Gdańskim prowadzi od września zajęcia edukacyjne dla uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Starogardzie Gdańskim. Dopalacze to zbrodnia ostatnich lat, która dotyczy przede wszystkim młodych ludzi. Niewiadomego pochodzenia używki i substancje psychotropowe są bardzo niebezpieczne dla zdrowia i życia każdego, kto sięga po tego rodzaju specyfiki. Szczególnie młodzi ludzie żądni wrażeń sięgają po dopalacze często nie zdając sobie sprawy ile szkód mogą one wyrządzić. Osoby pod wpływem dopalaczy mogą być agresywne wobec siebie ale również wobec otoczenia, czego przykłady można czerpać z doniesień prasowych i telewizyjnych. Dlatego mając na uwadze bezpieczeństwo i zdrowie młodzieży dyrekcja szkoły podjęła inicjatywę cyklu spotkań i pogadanek na temat dopalaczy, w których uczestniczy każda

Monika Michna z Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Starogardzie Gdańskim prowadzi cykl spotkań - pogadanek dla wszystkich uczniów ZSZ, których tematem są zagrożenia jakie niosą ze sobą dopalacze.

klasa Zespołu Szkół Zawodowych. Podczas wykładów połączonych z prezentacją multimedialną uczniowie mogą się przekonać, jak łatwo stać się ofiarą dopalaczy, które na pozór nie różnią się niczym od zwykłych środków spożywczych czy innych niegroźnych produktów. Mogą dowiedzieć się również, że z pozoru niewinne dopalacze, to środki silnie toksyczne, które mogą poważnie uszkodzić młody organizm, a nawet spowodować śmierć. Z problemem dopalaczy zostali zapoznani też rodzice uczniów, którzy podczas ostatniej wywiadówki mieli możliwość wysłuchania specjalnie przygotowanej audycji na ten temat. ...”Same wykłady to może niewiele – ale pierwszy krok został zrobiony. Uczniowie naszej szkoły dowiedzieli się, że dopalacze to zwykła trucizna, a próbowanie ich to skrajna głupota, a nie niewinna zabawa. Można znaleźć wiele innych atrakcyjnych sposobów na spędzanie wolnego czasu, bez rujnowania sobie zdrowia. Dopalacze zabijają - nie ma się co łudzić”...zgodnie stwierdzają dyrekcja i nauczyciele Zespołu Szkół Zawodowych w Starogardzie Gdańskim.

Red.

Alina Jeleń – Kobieta Roku 2015 w konkursie „Wieś jest Kobieta”

Miło nam poinformować naszych czytelników, że Alina Jeleń – Prezes Stowarzyszenia Kobiety Kwiaty Kociewia została laureatką ogólnopolskiego konkursu pn. „Wieś jest Kobieta”. Mieszkanka naszego powiatu i

Alina Jeleń – Kobieta Roku 2015 w otoczeniu pozostałych laureatek konkursu Tygodnika Rolniczego pn. „Wieś jest kobietą”.

Jedyna reprezentantka województwa pomorskiego otrzymała zaszczytny tytuł „Kobiety Roku 2015”. Nagroda została wręczona 12 września br. w Licheniu podczas V Ogólnopolskiego Zjazdu Kół Gospodyń Wiejskich. Organizatorem konkursu był „Tygodnik Rolniczy”, który po raz pierwszy ogłosił konkurs w formie plebiscytu pn. „Wieś jest kobietą”. Celem konkursu jest zwrócenie uwagi na aktywność kobiet na wsi oraz uhonorowanie ich działalności społecznej, która w wielu środowiskach wiejskich animuje życie kulturalne, przyczyniając się do rozwoju i promocji wsi. O tytuł „Kobiety Roku 2015” ubiegały się kandydatki z ośmiu województw – najwięcej z Wielkopolski i Mazowsza, w tym również nasza z Pomorza. Łącznie do konkursu zgłoszono 16 kandydatek, wśród których znalazły się m.in.: animatorki kultury, sołtyski, założycielki stowarzyszeń i fundacji. Wszystkie kandydatki należą do grupy aktywnych społeczniczek, które mogą być wzorem do naśladowania dla innych – nie tylko środowisk wiejskich.

Plebiscyt rozstrzygnięto z końcem lipca. W kapitule oceniającej dorobek wszystkich zgłoszonych kandydatek zasiedli przedstawiciele redakcji Tygodnika Rolniczego: Paweł Kuroczycki oraz redaktorki z działu „Rodzina”, przewodnicząca Stowarzyszenia Kobiet Wiejskich gminy Ślesin oraz podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zofia Szalczyk. Punktem odniesienia dla członków Kapituły był wizerunek kobiety, która stanowi symbol współczesnej wsi - kobiety o wielu twarzach. „Z jednej strony matka, żona i gospodyni domowa, z drugiej - kobieta przedsiębiorcza, która w natłoku zajęć domowych znajduje czas na pracę na rzecz lokalnej społeczności. Z czasem staje się liderką, która motywuje innych do działania. To także kobieta ceniąca tradycję, ale przy tym nowoczesna”. Serdecznie gratulujemy Alinie Jeleń tytułu „Kobieta Roku 2015” i życzymy jej dalszych sukcesów na polu działalności społecznej na rzecz kociewskiej wsi.

Red.

Najmłodszy zawodnik

Mistrzostw Świata w kartingu

Nie małym sukcesem może pochwalić się 5 letni Oliwier Parulski – mieszkaniec Powiatu Starogardzkiego, który dzięki swojemu ojcu Daniełowi Parulskiemu zainteresował się kartingiem. Co jednak ważniejsze, że pomimo tak młodego wieku mały Oliwier ma już na swoim koncie poważne sukcesy sportowe w swojej kategorii wiekowej. Po wygranych zawodach na torach w Zielonej Górze i Bydgoszczy ekipa Hawi Racing Team Opole podjęła decyzję o wystartowaniu na torze Speeworld w miejscowości Bruck an

Oliwier Parulski pomimo swojego wieku, może już pochwalić się sportowymi sukcesami.

der Leither pod Wiedniem. W zawodach, które odbyły się 4-5 lipca br. udział wzięło kilku zawodników ze światowej czołówki. W kategorii Easy 50 dopuszcza się udział zawodników w wieku 6-10 lat. W tej wyjątkowej sytuacji Oliwier Parulski został dopuszczony warunkowo do zawodów jako jedyny 5 latek! Jazda najmłodszego zawodnika z Kociewia na treningach dawała nadzieję na kwalifikację do zawodów, jednak podczas tzw. czasówek Oliwier okazał się prawdziwym „fighterem”. Poprawił swój własny czas przejazdu o 3 sekundy, co dało mu 13 pozycję i kwalifikację do zawodów. W półfinale na drugim zakręcie wysunął się nawet na ósmą pozycję, jednak został wypchnięty z toru i ostatecznie uplasował się na 18 pozycji. W finale Oliwier zajął ostatecznie 14 miejsce, co pozwoliło mu uzyskać kwalifikację na Mistrzostwa Świata, które odbędą się niebawem we włoskim Lignano. Oliwier będzie jedynym pięcioletkiem w grupie 102 zawodników z całego świata, którzy wezmą udział w Mistrzostwach Świata we Włoszech. Tu nasuwa się pewna refleksja - jeśli już w tak młodym wieku Oliwier odnosi sukcesy sportowe, to co będzie za 10 lat? Czyżby wyrastał nam nowy Robert Kubica? Czas pokaże, póki co trzymamy kciuki za starty na najbliższych Mistrzostwach Świata we Włoszech.

Red.

Sukces gimnazjalistki w Ogólnopolskim Strażackim Konkursie Plastycznym

W dniu 1 września br., podczas inauguracji roku szkolnego w Publicznym Gimnazjum nr 2 w Starogardzie Gdańskim odbyła się dodatkowo uroczystość wręczenia nagrody laureatce Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego organizowanego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. W jego imieniu nagrodę Aleksandra Bembennek – laureatce I miejsca w kategorii szkoły gimnazjalne osobiście wręczył Zastępca Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Starogardzie Gdańskim - mł.bryg. Dariusz Żywicki. Laureatka Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego 2014/2015 pt. „Bezpieczeństwo i rozważa – tego od Ciebie każdy wymaga!” otrzymała 22 calowy telewizor oraz pamiątkowy dyplom.

Ideą Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego organizowanego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, jest zainteresowanie młodego pokolenia tematem szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym również pożarowego, kształtowanie właściwych postaw oraz podnoszenie świadomości zagrożenia, z jakim każdy z nas może się spot-

Aleksandra Bembennek – laureatka I miejsca w Ogólnopolskim Strażackim Konkursie Plastycznym w raz z opiekunką Jolantą Ceglowską i zastępcą Komendanta PSP w Starogardzie Gdańskim Dariuszem Żywickim.

kać w codziennym życiu. Poprzez sztukę można nauczyć się właściwych zachowań i prawidłowego postępowania w sytuacji zagrożenia już od najmłodszych lat. Ważne jest także to, by wiedza pozostała w świadomości młodego człowieka jak najdłużej i towarzyszyła mu przez całe życie. Poprzez udział w konkursie uczestnicy dowiadują się jak unikać różnego rodzaju zagrożeń, na co zwrócić uwagę, kiedy należy poprosić o pomoc osoby dorosłe oraz kiedy wezwać służby ratunkowe. Cieszy nas zwycięstwo Aleksandry Bembennek – uczennicy z terenu Powiatu Starogardzkiego, której gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów. Gratulujemy również nauczycielce - Jolancie Ceglowskiej, która przygotowała naszą laureatkę do konkursu. Dziękujemy wszystkim za pomoc i zaangażowanie w propagowaniu bezpieczeństwa pożarowego wśród dzieci i młodzieży.

Red.

Bezpieczna droga do szkoły

Kilkuset pierwszoklasistów ze wszystkich szkół podstawowych z terenu gminy Starogard Gdański uczestniczyło w cyklu spotkań z policjantami z zespołu ds. nieletnich starogardzkiej komendy, które zostały zorganizowane w ramach akcji „Bezpieczna droga do szkoły”. Przeprowadzone na początku roku szkolnego wspólne lekcje z mundurowymi były doskonałą okazją do omówienia bezpiecznych zachowań oraz wręczenia dzieciom diodowych elementów odbłaskowych. W trakcie spotkań z uczniami, którzy dopiero rozpoczęli swoją szkolną edukację funkcjonariusze omówili zagrożenia,

Dzięki pogadankom z policjantami dzieci wiedzą jak bezpiecznie zachowywać się na drodze.

jakie mogą wystąpić w czasie drogi do szkoły i powrotu do domu. Dzięki policyjnym pogadankom dzieci dowiedziały się jak bezpiecznie poruszać się po drodze oraz w jaki sposób postępować w kontakcie z osobą obcą czy agresywnym psem. Wspólne spotkania z uczniami były również doskonałą okazją do przybliżenia zawodu policjanta oraz przekazania informacji o tym jak ważna jest dbałość o własne bezpieczeństwo. Dodatkowo każde z dzieci otrzymało ledowo-odblaskową zawieszkę, dzięki której dzieci będą bardziej widoczne na drogach, co niewątpliwie podniesie ich bezpieczeństwo. Ledowo – odbłaskowe zawieszki zostały w całości sfinansowane przez Urząd Gminy w Starogardzie Gdańskim.

Red.

Sława z Kociwem,

czyli Ogólnopolski Rajd Samochodowy Honorowych Dawców Krwi

Już po raz szósty mieszkańcy naszego powiatu uczestniczyli w Ogólnopolskim Rajdzie Samochodowym Honorowych Dawców Krwi, który odbywał się w dniach 27-30 sierpnia 2015 r. w Sławie - woj. lubuskie. Trasa rajdu przebiegała przez kilka miejscowości na odcinku prawie 90 km. Przejazd wymagał od uczestników szczegółowej znajomości terenu, swobodnego poruszania się zarówno po drogach jak i ścieżkach. Uczestnicy musieli wykazać się szeroką wiedzą na temat aktualnych przepisów ruchu drogowego oraz umiejętnościami zarówno szybkiej jazdy jak i perfekcją na placu manewrowym, gdzie należało wykonać slalom z zastosowaniem testu Stewarta. Kierowcy musieli nawet kierując samochodem wbić piłkę do bramek, zarówno przodem jak i tyłem samochodu. W ciągu sześciu godzin załoga musiała wykonać sprawnościowe zadanie strażackie z wy-

Rozpoczęcie rajdu Sława 2015: od lewej Iwona Zys, Jarosław Bartoszewski, Barbara Kaletha-Zys, Jacek Rzepkowski, Wojciech Stempak.

niesieniem 80-kilogramowego manekina na noszach poza obszar „pożaru”, wykazać się sprawnością fizyczną podczas konkurencji na powietrzu, zakładaniem kamizelek odbłaskowych na czas i dotarciu na metę z toceniem koła, pokonać slalom gigant bryczką oraz taczka. Najwięcej trudności sprawiła wszystkim uczestnikom rajdu konkurencja udzielania pierwszej pomocy. Należało wykazać się nie tylko kompetencją, ale też sprytem i świetnym postrzeganiem zaistniałej sytuacji podczas udzielania pomocy osobie porażonej prądem. Do klasyfikacji generalnej zaliczono również konkursy wiedzy o regionie- o ziemi lubuskiej oraz trudny test wiedzy o honorowym krwiodawstwie, o czerwonym krzyżu oraz udzielaniu pierwszej pomocy. Podsumowując wyniki wszystkich konkurencji oraz testy wiedzy, okazało się, że w klasyfikacji generalnej załoga z Kociwia ostatecznie uplasowała się na 2 miejscu w Polsce (na 24 załogi). W konkursie wiedzy o regionie 1 miejsce zajęł Jarosław Bartoszewski- Dyrektor ZSOiA ze Swarżyna, a 3 miejsce Barbara Kaletha-Zys – psycholog z PSP nr 1 w Starogardzie Gdańskim. Ponadto pani Barbara zajęła 1 miejsce w Polsce w teście wiedzy o Honorowym Krwiodawstwie i PCK oraz 2 miejsce w klasyfikacji generalnej par. Kolejnym trofeum Barbary Kalethy-Zys było 1 miejsce w konkursie na hasło rajdowe oraz nagroda specjalna za pomoc w krzewieniu honorowego krwiodawstwa. W tym roku

Kociwie reprezentowała również Iwona Zys - studentka dietetyki, która w sposób profesjonalny poprowadziła akcję rejestracji potencjalnych dawców szpiku do bazy Fundacji DKMS

Iwona Zys inicjatorka akcji Dawca Szpiku, która podczas imprezy cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Polska. Nawiązała kontakty z burmistrzami i wójtami tamtejszych miejscowości, rozpropagowała akcję zarówno wśród uczestników rajdu jak i mieszkańców Sławy i okolic. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Mieszkańcy chętnie rejestrowali się jako potencjalni dawcy szpiku. Organizatorzy zaproponowali kontynuację akcji dawca szpiku w latach następnych. W czerwcu 2016 r. kolejna edycja rajdu odbędzie się na Kociwiu, a Barbara Kaletha-Zys została komandorem imprezy. Organizatorzy już dzisiaj zwrócili się do Prezydenta Miasta Starogardu Gdańskiego i Starosty Starogardzkiego o przejęcie patronatu honorowego nad imprezą, która odbędzie się za rok.

Red.